

5. srpna 1962

...„Ale mám před sebou budoucnost a nemůžu se jí dočkat,“ svěřila se nedlouho před smrtí jednomu reportérovi. Nadšení a pokora, naděje snoubená s touhou jít dál a přenést se přes to, co bylo... Málokdy bývají tak ušlechtilé představy tak krutě umlčeny.

Doslova umlčeny. Marilyn Monroeová zemřela vydaná na milost a nemilost těm, kdo se domnívali, že mají poslání ji zachránit – ne v jejím zájmu, ale ve svém. Chtěli ji vlastnit. Smrt Marilyn Monroeové dává nový význam výrazu kalifornská gotika.

V sobotu navečer Marilyn začala psát Joeovi, jehož tak dychtivě očekávala. Bylo by příjemné si myslet, že mu psala potom, co jí zatelefonoval. Ale něco ji vyrušilo a nedopsaný list se našel složený v jejím adresáři. Když policie hledala dopis na rozloučenou, než bylo její tělo ráno odvezeno, adresář zůstal netknutý; nebo ho vyšetřovatel možná ohleduplně nechal na místě. Tak jako její život, i to psaní věstilo něco dobrého:

Milý Joe,

jestli se mi podaří, abys se mnou byl šťastný, podaří se mi největší a nejtěžší úkol, jaký existuje, a to je postarat se, aby byl jeden člověk úplně šťastný. Tvoje štěstí znamená moje štěstí a

6. – 8. srpna 1962

Tělo, po němž toužily miliony, nepatřilo nikomu. V pondělí 6. srpna ráno tělesné pozůstatky Marilyn Monroeové stále ležely nevyzvednuté v losangeleské okresní márnici. A tak nikoho nepřekvapilo, když vešel Joe DiMaggio, aby rozhodl o posledních detailech. Pozdě odpoledne bylo tělo převezeno do márnice v Glendon Avenue ve Westwood Village, pár kroků od rušného bulváru Wilshire.

Deset let předtím, na začátku své strmé cesty ke hvězdám, Marilyn požádala přítele Allana Snydera, aby za ní přišel do nemocnice, těsně než její tělo odvezou. Chtěla, aby před veřejností a fotoaparáty vypadala co nejlépe. Patnáct let nikdo nerozuměl jejímu strachu a povaze lépe než on, nikdo nebyl trpělivější a věrnější, když svého řemesla využíval k jejímu prospěchu.

„Whitey, slib mi něco,“ prosila (oslovovala ho přezdívkou), zatímco on dělal tahy štětcem, tu některý rys zvýrazňoval, jinde dělal stín.

„Marilyn, tobě cokoliv.“

„Slib mi, že jestli se se mnou něco stane... prosím tě, jedině ty smíš sáhnout na můj obličej. Slib mi, že mě nalíčíš tak, abych, až budu odcházet, vypadala co nejlíp.“

„Jistě,“ škádlil ji. „Přines mi tělo, dokud ještě bude teplé, a já to udělám.“

Několik týdnů nato Allan dostal balíček s dárkem od Tiffanyho. V bleděmodrém pytlíčku byla zabalena zlatá spona na bankovky a na ní vyrytý nápis:

Milý Whitey,

dokud jsem ještě teplá

Marilyn

Nyní nadešel čas, kdy měl slib splnit. V úterý 7. srpna ve Snyderově domě v Malibu zazvonil telefon.

„Whitey?“ Z hotelového pokoje v Santa Monice mu volal Joe. „Whitey, slíbil jste to... uděláte to, prosím... pro ni?“

Nebylo co vysvětlovat. Oba se na to pamatovali.

„Joe, budu tam.“

A tak jel Allan do márnice. Rychle, zručně a uctivě si sbalil nádobíčko – štetce, tekutiny, rtěnky atd. – a pracoval v té studené místnosti. Tuhle práci dělal už tolikrát, pracoval s jejím obličejem, když se smála, povídala nebo prostě spala. Připravil ji na tolik veřejných vystoupení, než vyšla ze šatny, letadla či kliniky. Když teď úkol dokončil, Joe vstoupil.

Ve středu 8. srpna se Allan vrátil časně ráno, protože věděl, že make-up bude jistě zapotřebí poopravit.

Joe tam byl pořád. Noc strávil po boku milované. Prsty měl pevně sevřené, pohled upřený na její tvář. Bylo to osamělé bdění zbožňujícího rytíře, v předvečer velké bitvy plného úcty od soumraku do rozbřesku. Nyní seděl nehybně, nakloněný dopředu, jako by jí jeho láska mohla zase přivést k životu, aby nezmeškala svatbu. Před cizími lidmi, novináři a spisovateli již nikdy nevyslovil její jméno a už se potom neoženil.

V těch třech dnech učinil těžké rozhodnutí. Umínil si, že na jejím pohřbu nebudou žádné hvězdy, režiséři, producenti ani vedoucí pracovníci z Hollywoodu, žádní novináři, reportéři ani fotografové. Ti všichni jí jenom škodili, vysvětlil. Místo toho dovolil účast pouze třiceti příbuzným a přátelům, mezi nimi Berniece, která přijela z Floridy z úcty k nevlastní sestře. Přestože ji sotva znala, na dálku ji obdivovala. A k pozvaným dále patřili Enid Knebelkampová, Graceina sestra, Snyderovi, Lee a Paula Strasbergovi, May Reisová, Ralph Roberts a Greensonova rodina s Eunice Murrayovou. Jim Dougherty, znova ženatý, byl ve službě u losangeleské policie a podobně se omluvil i Arthur Miller, také opět ženatý.

Gladys, stále žijící v Rockhavenu, se o dceřině smrti nikdy nedověděla. O několik let později ji ze sanatoria propustili, nějaký čas bydlela u Berniece a potom nastoupila do jednoho sanatoria na Floridě. Tam dne 11. března 1984, ve věku osmdesáti dvou let, zemřela na městnavé srdeční selhání. Když se jí někdo zeptal na Normu Jeane, nebyla si moc jistá, o koho jde a čím se stala.

Obřad v pohřební síni začal v jednu hodinu. Varhaník zahrál výběr ze symfonie č. 6 Petra Iljiče Čajkovského¹ a jednu z Marilyniných oblíbených melodií. Místní kněz měl kázání, předčítal z knihy proroka Amose: „Jak báječnou ji Stvořitel učinil.“ Potom na Joeovo přání krátce promluvil Lee Strasberg: „Znali jsme ji,“ spustil rozechvělým hlasem a v očích se mu zaleskly slzy, „jako srdečnou lidskou bytost, impulzivní, plachou a opuštěnou, citlivou a bojácnou, že ji okolí nepřijme, a přece stále lačnou po životě a usilující splnit očekávání. Sen o talentu nebyl přelud.“

Než rakev navždy přikrylo víko, Joe se naklonil, políbil Marilyn a přitom nezakrytě plakal. „Miluju tě, miláčku... miluju tě,“ zašeptal a přes ruce jí položil kytičku růžových růží. Od té chvíle od něj dostávala květiny na hrob týden co týden plných dvacet let – tak jak jí slíbil, když mu vyprávěla o přísaze Williama Powella umírající Jean Harlowové. Joe pak šel v čele průvodu z obřadní síně ke kryptě, asi sto metrů daleko. Minuli hroby s deskami nesoucími jména Any Lowerové, pochované zde v roce 1948, a její neteře, Grace McKeeové-Goddardové, která ji přežila o pouhých pět let.

Toho dne se shromáždili uprostřed čtvrti, kde Marilyn strávila skoro celý život. V tomto malém okruhu vyrůstala a chodila do práce. Místní dívka, která nyní patřila celému světu. Na jižní straně stály domy Hawthorneových a Bolenderových, na východní, v Hollywoodu, Losangeleský sirotčinec, poblíž střížna, kde pracovaly Gladys a Grace a kam malou Normu Jeane brávaly na filmy, a v těsném sousedství Nebraska Avenue, kde bydlela u tety Any, a Emersonova střední škola, kde Norma Jeane proslula jako „dívka Mmmm“ a chodila na rande s upovídáním Chuckem Moranem. Nedaleko byla i střední škola při univerzitě, dům, kam se nastěhovala s manželem Jimem, zvuková jeviště společnosti Twentieth Century-Fox a konečně Pátá Helenina ulice.

Všichni přítomní tiše sledovali, jak se rakev spouští do krypty s mramorovými stěnami a s bronzovou plaketou s nápisem

M A R I L Y N M O N R O E

1926 – 1962

Sotva se truchlící rozešli, konečně se směli přiblížit i reportéři a kameramani z aktualit a filmových týdeníků. Fotoaparáty a filmové kamery pak na hřbitovní zahradě cvakaly a vrčely celé odpoledne a ještě dlouho do večera.

¹ h moll, Patetická (z roku 1893) – pozn. překl.

Doslov

Velký podvod

...Když byli původci smyšlenky, že „Kennedy dal zabít Monroeovou“, takto zostuzeni, čekali by se, že celá záležitost utichne. Jenže vlna zlomyslných pomluv, kterou rozpoutali, byla příliš lákavá a příběh o Kennedym a Monroeové moc pobuřující, než aby se zapomnělo. Než Robert Kennedy v roce 1968 zemřel, nic dalšího tiskem nevyšlo, ale mlýny šeptandy nepřestávaly mlít zhoubná sousta. Příběhy se porovnávaly, přizpůsobovaly, porovnávaly, zaměňovaly, zkrášlovaly a improvizovaly. Zato po Kennedyově smrti se šepot proměnil v křik.

Největší humbuk způsobilo v roce 1973 vydání knihy Normana Mailera Marilyn. Autor přiznal, že se velmi spoléhal na Normu Jean [sic] od Freda Lawrence Guilese, napsanou a otiskovanou na pokračování předtím, než Robert Kennedy zemřel, a knižně vydanou (bez vysvětlivek a pramenů) v následujícím roce. Guiles se nechal vést Winchellem a napsal o jejím poměru s „ženatým mužem, který není z [filmové] branže... je z východu a na západním pobřeží má málo známých.“ Tím mužem byl „právník a státní úředník s významnou politickou dráhou... právní zástupce [jenž zůstal] v hostitelčině domě u pláže,“ kde si s Marilyn dával rande. Nikdo neměl pochybnosti o jeho totožnosti, a jak Guiles napsal později, „o styku mezi [RFK] a Marilyn, který moje kniha navzdory mé opatrnosti [!] nepochybně odhalila, se píše stále dokola.“

Přes pozorování, že „Guilesova verze... asi není nic víc než snůška lží, které mu někdo navyprávěl,“ Mailer potom napsal románový výmysl, kde si vyfantazíroval, že Robert Kennedy má *možná* prsty v úmrtí Marilyn nebo že ji dokonce *možná* zabili vládní tajní agenti, aby to na ministra spravedlnosti nastrojili. Tím, že Mailer Roberta Kennedyho jmenoval jako první, měl jednoduše na světě bestseller.

Kritici z něj potom chtěli za ty mlhavé úvahy sedřit kůži. V interview s Mikem Wallacem pro zpravodajský pořad 60 minut televizní stanice CBS (13. července 1973) musel přiznat: „Tipoval bych tak deset ku jedné, že [Marilynina smrt] byla neúmyslná sebevražda.“ Proč tedy házel bláto na Roberta Kennedyho? I v tom byl upřímný: „Hrozně moc jsem potřeboval peníze.“ Dostal je sice, ale veřejnosti pověsil na nos bulíky. Byl to monumentální podvod.

Přes tyto a četné jiné hrubé věčné omyly² se v Anglii a Americe připravily televizní dokumentární pořady založené na Bohyni. Ale část ve zpravodajském pořadu 20/20 televizní stanice ABC právem zrušil člen jejího vedení Roone Arledge, který celý Slatzerův a Summersův příběh zamítl jako

² Summers například tvrdí, že Marilyn ve Foxu zdělila šatnu po Marlene Dietrichové. To je nesmysl, neboť Dietrichová v tomto hollywoodském studiu nikdy nepracovala.

nesmyslné drby. Bylo to moudré profesionální rozhodnutí, a přece ho za ně kolegové nespravedlivě kárali, jelikož o Marilynině životě a smrti nic nevěděli a místo toho poukazovali na novinářskou cenzuru. Arledge byl bohužel nespravedlivě označen za rušivého přívržence Kennedyho.³

Politická skvrna, kterou načali Frank Capell a Jack Clemmons, tak nakonec dosáhla kritických rozměrů. Ačkoliv byl Robert Kennedy v roce 1968 zavražděn a protilevicové štvání po čase pominulo, zlomyslné pověsti neutichly. Ministr spravedlnosti byl v očích veřejnosti neprávem přeměněn ze soucitného zastávce občanských práv na nemorální osobu ochotnou kvůli své pověsti zabít a kniha Bohyně byla všeobecně přijata a nezaslouženě se stala zdrojovým materiálem.⁴

Odhalující příběh o proradnosti Capella, Clemmonse a Slatzera dosáhl v pozdějších stadiích rozměrů černé komedie. Slatzer a Speriglio se vrátili k prameni a každý napsal druhou knihu, přičemž v ní oba omílali tytéž výpady co v první, jenom doufali, že budou mít nové a početnější čtenáře. Slatzerovi se dokonce podařilo prodat svůj směšný příběh televizní stanici ABC a ta v roce 1991 vyrobila „film týdne“ nazvaný Marilyn a já.

Knihou *Double Cross* (Podraz), napsaná anonymně za kmotřence a bratra člena chicagské zločinecké bandy Sama Giancany, předpokládala, že dva muži, Needles a Mugsy, cestovali z Giancanova příkazu do Los Angeles. Trpělivě čekali, než si Robert Kennedy odbyde hádku při posledním rande s Marilyn, a potom proklouzli do jejího domu, aby jí podali smrtící barbiturátový čípek. Cílem bylo zaplést Kennedyho do skandálu, který by ho politicky zničil. Zdá se, že logika nebyla silnou stránkou autorů, neboť kdyby to opravdu bylo cílem gangsterů, Marilyn by pro ně určitě měla větší cenu živá.

Ale nejvíc udivil souhrn omylů nazvaný *Marilyn: The Last Take* (Marilyn – poslední záběr) od spisovatele lehké četby Petera Harryho Browna a redaktora společenské rubriky z Beverly Hillsu Patte Barhama, neboť tato kniha citovala lidi a prameny nepřesně, přikrášlovala události a pod rouškou toho, že předkládá poslední slovo, jenom přežvykovala zastaralý scénář o vztahu mezi Kennedym a Marilyn.

Poslední záběr je od první do poslední strany katastrofálně zavádějící kniha. V úvodu si autoři představují melodramatickou epizodu, kde byly z trezorů společnosti Twentieth Century-Fox nepozorovaně odneseny kotouče filmového pásu se snímkem Něco musí prasknout a převezeny do losangeleského domu Grega Schreinerera, předsedy klubu Marilyn Remembered. Tam byl film (podle Browna a Barhama) promítnut pro vybranou skupinu obdivovatelů Monroeové a potom pokradmo vrácen do studia. Tyto

³ Přesvědčit se dají i ti nejlepší. Například komentátor ABC News Hugh Downs překvapivě a arogantně tvrdil, že Marilynin poměr jak s Johnem, tak s Robertem Kennedym je „nesporný“ a „známý každému“. Srovnej Downs, o dokumentárním pořadu *Klasa v The 20th Century*, Merrill W. Mazuer, pro CEL Communications, Inc./A&E Network (americká kabelová televize), 1991.

⁴ Summers ve svých nepodložených tvrzeních o Monroeové a Robertu Kennedym i jeho bratru, Johnovi, pokračoval ve své další knize, o J. Edgaru Hooverovi (vyšla v roce 1993).

podrobnosti by možná mohly zabrat ve špionážním románu, zato se vůbec nepřibližují pravdě; ta byla jednodušší i počestnější: jeden newyorský sběratel získal z nedokončeného filmu odpad ze střížny, poslal jej Sabinu Greyovi a ten ho doma promítl na pravidelném měsíčním setkání členů klubu Marilyn Remembered. Peter Brown, který nakonec pomohl zkušenému producentovi dokumentárních pořadů Foxu Henrymu Schipperovi vytvořit dokumentární snímek o Marilynině posledním filmu, jistě věděl své. Ale on a Barham se nikdy nenechali odradit od dobrého příběhu pouhými fakty.

Ohromující je, jak byl seznam omylů dlouhý. Jen tak namátkou:

- Marilyn nikdy neletěla letadlem Air Force One, jak autoři tvrdili.
- Uznávaný chirurg MUDr. Michael Gurdin byl citován nehorázně nepřesně. V roce 1992 si dal hodinu práce s vyvracením Brownova a Barhamova nesprávného vyličení jejich krátkého telefonního rozhovoru o jeho péči o Marilyn. „Nevím, proč zkreslili všechno, co jsem jim řekl,“ divil se lékař.
- Eunice Murrayová nebyla „zkušená psychiatrická sestra“. Nevystudovala ani střední školu.
- Něco musí prasknout nebyl poslední film, který se ve Foxu natáčel na jaře roku 1962. Mimo jiné se pracovalo na filmu *The Stripper* (s tehdejšími názvem *Celebration*) s Joanne Woodwardovou.
- V letech 1951 až 1955 Marilyn zastupoval jednatel a producent Charles K. Feldman, nikoliv agentura Williama Morrise.
- Limuzínu a šoféra si Marilyn najala sama, a ne Fox, takže na dveřích auta nebyl emblém studia.
- George Cukor nebyl „otevřeně homosexuální“ hollywoodský režisér. Ve skutečnosti musel svou sexuální orientaci přísně držet pod pokličkou, tak jako každý jiný stejně orientovaný člověk v takzvané zlaté éře Hollywoodu.
- Marilynin pudl Maf byl dar od Patricie Newcombové, a ne od Franka Sinatry. A Newcombová nikdy nepracovala „pro Kennedye na různých speciálních projektech“.

Letmé přehlednutí Brownových a Barhamových poznámek k jejich klíčové kapitole o Marilynině „zamotaném, tragickém vztahu s prezidentem Johnem F. Kennedym a ministrem spravedlnosti Robertem Kennedym“ je děsivé. Dvěma stranám pramenů údajně potvrzujících tyto vztahy vévodí jména Marilynina maséra Ralph Robertse, náměstka okresního státního zástupce Ronalda Carrolla, Anthonyho Summerse, Ruperta Allana, Natalie Jacobsové, Patricie Newcombové, bývalého Kennedyova tiskového poradce Edwina Guthmana a všudypřítomného Roberta Slatzera. Z této skupiny Roberts, Allan, Newcombová a Guthman vždycky trvali na tom, že mezi Robertem Kennedym a Marilyn Monroeovou žádný milostný vztah neexistoval (a těmto dvěma autorům nikdy nic jiného neřekli). A Carroll s Jacobsovou

ustavičně popíraly, že by o něčem takovém věděly. Zbývají tudíž jenom Slatzer, Summers a pokračovatelé jejich tradice.

Navíc Brownovy a Barhamovy poznámky zábavně povyšují senzacechtivé diskusní pořady v televizi na úroveň vědecké činnosti: „*Geraldo, Sally Jessy Raphael, Donahue a Hard Copy* si v aféře [RFK] přisolily a přispěly dalšími důkazy k nyní již historicky přijatému faktu: že Monroeová měla s oběma bratry [Johnem a Robertem] bouřlivý milostný vztah.“ Tytéž poznámky zacházejí tak daleko, že mezi další „důkazy“ zahrnují i knižní recenzi na Bohyni. Lákadlo takového vymyšlení lží je zřejmé a zcela jasně to formuloval Norman Mailer v hovoru o historii této pozoruhodně vytrvalé legendy. Má to co dělat s penězi.

Ovšem cena je mnohem vyšší než honoráře vyplacené za hanebné knihy. Započítat se musí podryvání ideálů, ztráta důvěry v dobré muže a ženy, pyšné přezírání pověsti slušných lidí a hluboká lhostejnost k pravdě.

Právě na obranu proti tomuto chmurnému pozadí podvodu a senzace jsem začal psát knihu Marilyn Monroeová – životopis.